

teme, kot so podnebna kriza in spremembe kulturne pokrajine, odlikuje ga tudi pogled v prihodnost, kar poraja nova raziskovalna vprašanja. Monografija obenem utrjuje položaj slovenske Istre kot ene od boljše preučeni slovenskih pokrajin, kar ji glede na specifičen zgodovinski razvoj, geografsko lego in zelo dinamičen prostorski razvoj navsezadnje tudi pritiče.

Monografijo poleg znanstvene vrednosti in aktualnosti odlikujejo tudi pregledno podajanje vsebine, terminološka ustreznost ter bogato slikovno in kartografsko gradivo. Menim, da ima knjiga široko ciljno publiko: poleg geografov (raziskovalcev, pedagogov, študentov, strokovnjakov) je potencialno zanimiva in uporabna tudi za prebivalce slovenske Istre, odločevalce in prostorske načrtovalce. Monografija je prosto dostopna na spletnem naslovu: <https://zalozba.upr.si/geografsko-raziskovanje-slovenske-istre-2/>.

Jernej Tiran

Tatjana Resnik Planinc, Mojca Ilc Klun:

Sodobni izzivi didaktike geografije

GeograFF 31

Ljubljana 2024: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani; Oddelek za geografijo, 261 strani, ISBN 978-961-297-302-5 (tiskana različica), ISBN 978-961-297-301-8 (različica PDF)

»Geografija je na razpotju« in »šolska geografija je na razpotju« sta vzklika, ki ju pogosto slišimo, ko pogovor nanese na dobo digitalizacije, vprašanj o zelenem prehodu in izzivov v globalnem svetu. Najnovejša slovenska znanstvena monografija s področja didaktike geografije naslavlja te teme ter podaja odgovore na pereča vprašanja o pomembnosti geografske stroke in njeni transformaciji v pedagoške namene. Vsebine, o katerih avtorici razpravljata, so izjemnega pomena ravno v tem času, saj od leta 2022 poteka kurikularna prenova ter s tem tudi pretresanje in posodabljanje učnih načrtov za geografijo v osnovnih in srednjih šolah.

Vsako od poglavij monografije naslavlja pomembno temo in išče težišče med geografijo, izobraževanjem, strokovnim razvojem učiteljev in tehnologijo. Močna stran monografije je tako teoretičen kot tudi praktičen poudarek interdisciplinarnosti poučevanja za razumevanje okolij od domačega do globalnega. Delo tudi večkrat naslavlja tehnološko integracijo v pouk za učinkovitejše doseganje učnih ciljev ter dvigovanje ravni poučevanja; problemsko učenje gre z roko v roki z dejanskimi svetovnimi procesi, kot so na primer urbanizacija, podnebne spremembe ali raba prostora v gorah. Sistematično je predstavljen tudi pomen izobraževalnih politik skozi čas in danes. Sleherna vsebina je podkrepljena s številnimi študijami primerov in s praktičnimi primeri ter poudarjena z inovativnimi grafikami. Dodano vrednost prinaša obogatitev besedila s povednimi fotografijami z dogodkov ali razvojnih projektov, ki so skrbno povzeti.

Prav posebnega pomena je šesto poglavje z izbranimi primeri raziskovalnega dela. Tam so zbrani najbolj izstopajoči primeri raziskovanja didaktike geografije izpod peresa nekdanjih študentov avtoric monografije. Podpoglavja se tako osredotočajo na medpredmetno povezovanje in druge inovativne pristope, koncepte in metode (avtorji Teja Volčanjk, Miha Hlede, Dan Kardum Šibila, Maja Kos in Andrej Šebenik), kompetenčno zasnovo nalog (Tina Šlajpah), uporabo zemljevidov (Martina Sirk Jereb) in ozaščanje učencev o aktualnih temah, kot je denimo lokalno pridelana hrana (Maja Sirše). Vsako podpoglavje je obogateno tudi s QR kodami k učnim gradivom in s številnimi usmeritvami na sorodne avtorje.

Tatjana Resnik Planinc in Mojca Ilc Klun monografijo skleneta s pozivom k sledenju didaktike geografije sodobnim in porajajočim se trendom: z geoinformacijskimi orodji, z izobraževanjem za trajnostni razvoj ter v pokrajini in z njo, z vedno poudarjenim terenskim delom ter hkrati naslavljanjem globalnih tem in medpredmetnih povezav. Zanju nista pomembni le didaktika geografije in strokovna avtonomnost učitelja, temveč tudi povezovanje z geografi, ki niso pedagogi, in pa didaktiki drugih področij, ki naslavlja varno in vzpodbudno učno okolje ter vseživljenjsko učenje, tehnološki razvoj in razvoj na učenca osredinjenega pouka.

Monografija Sodobni izzivi didaktike geografije, ki v svojem bistvu ponazarja metodološko neoporečnost in znanstveno trdnost dognanj sodobne didaktike, je zagotovo eno temeljnih del slovenske šole didaktike geografije. Je poglobljen vir za opolnomočene tako mladih kot tudi že dolgo delujočih učiteljev ter tudi raziskovalcev in nenazadnje odločevalcev. Le pozdravili bi lahko morebitno nadaljevanje, ki bi naslovlilo tudi vprašanja o ocenjevanju pri pouku geografije in prihajajoče koncepte – kot je denimo umetna inteligenca – ki vstopajo na šolsko polje.

Monografijo je mogoče naročiti na spletni strani Znanstvene založbe Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani: <https://knjigarna.uni-lj.si/Zul/1006205-11>, je pa tudi prosto dostopna na: <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/book/579>.

Borut Stojilković

**Mateja Breg Valjavec, Rok Ciglič, Drago Perko, Lenart Štaut, Jernej Tiran, Matija Zorn (uredniki):
Digitalne vezi
GIS v Sloveniji 17**

Ljubljana 2024: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 182 strani,
ISBN 978-961-05-0887-8 (tiskana različica), ISBN 978-961-05-0888-5 (različica PDF)

Letos je bil na ZRC SAZU organiziran že 17. bienalni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji. V skladu s hitrim razvojem novih digitalnih orodij, ki omogočajo povezovanje različnih podatkov med seboj z uporabo umetne inteligence ter zaradi čedalje več nameščenih merilcev različnih vrst, ki so bolj ali manj vidni v pokrajini, je skladen tudi naslov letošnjega simpozija – Digitalne vezi. Enak naslov ima tudi monografija, ki je pri založbi ZRC izšla ob simpoziju. V njej je na 177 straneh zbranih 14 prispevkov, ki obravnavajo različne uporabe geografskih informacijskih sistemov v številnih